

Sammanställning av stödmedel till breddbandsutbyggnad samt prognostisering avseende efterfrågan

1.1 Inledning

Post- och telestyrelsen (PTS) har i 2017 års regleringsbrev¹ fått uppdraget att följa och redovisa tillgången till samtliga statliga breddbandsstöd samt redovisa efterfrågan för 2018–2019 avseende behovet av breddbandsstöd.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 16 mars 2018. Föreliggande promemoria utgör denna redovisning.

Promemorian består av två delar, där del 1 redovisar en sammanställning av offentliga medel (tillgängliga och använda) till breddbandsutbyggnad.

Uppgifterna har inhämtats från respektive myndighet som administrerar stödmedlen (Jordbruksverket och Tillväxtverket). Del 2 utgör en prognos för efterfrågan på medel för 2018 respektive 2019. Uppgifterna har hämtats in från landets samtliga länsstyrelser.

PTS sammanställning visar att totalt 3,68 miljarder kronor från landsbygdsprogrammet och regionalfonden har använts till breddbandsutbyggnad under perioden 2014-2017. Totalsumman exkluderar övriga offentliga medel. Av de använda stödmedlen har 3,12 miljarder kronor beviljats inom landsbygdsprogrammet.

Den sista december 2017 återstod knappt 165 miljoner kronor i tillgängliga medel, merparten (ca 135 miljoner kronor) inom landsbygdsprogrammet.

Länens prognoser tyder på att behovet av stödmedel under perioden 2018-2019 är fortsatt stort.

---

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Post- och telestyrelsen inom utgiftsområde 22 Kommunikationer, Uppdrag 1.1.2.

Länsstyrelsernas prognoser indikerar att stödmedelsbehovet inom landsbygdsprogrammet är ca 2,8 - 3,1 miljarder kronor per år under 2018-2019. Osäkerheten i prognosen är dock stor, inte minst eftersom vägarna på landsbygden är av sådan beskaffenhet att det förefaller vara omöjligt att anlägga fiber längs med dem enligt Trafikverkets nuvarande principer.

1.2 Sammanställning tillgängliga och använda medel

Under perioden 2014-2017 har medel till bredbandsutbyggnad funnits tillgängliga inom de av EU helt eller delvis finansierade landsbygdsprogrammet och regionalfonden. Det nationella kanalisationsstödet beviljades t.o.m. 31 december 2016 men har därefter upphört. Kanalisationsstödet redovisas därför inte i denna rapport.

Tabell 1 nedan visar hur mycket medel som har använts inom de två stödprogrammen per den 31 december 2017. Den visar även hur mycket som återstår i tillgängliga medel.

Den 2 februari 2018 godkände EU-kommissionen den programändring som tillför ytterligare en miljard kronor i bredbandsstöd inom ramen för landsbygdsprogrammet. Detta innebär att det stödet till bredbandsutbyggnad inom landsbygdsprogrammet ökar från 3,25 miljarder kronor till 4,25 miljarder kronor. De nya medlen ingår dock inte i denna sammanställning, som sträcker sig fram till 31 december 2017.

Tabell 1 Använda och tillgängliga medel per den sista december 2017, miljoner kr²

	2014		2015		2016		2017		Tillgängliga medel 31/12 2017	Budget
	Projekt-stöd	ÖOF ³	Projekt-stöd	ÖOF	Projekt-stöd	ÖOF	Projekt-stöd	ÖOF	Projekt-stöd	
Landsbygdsprogrammet	0		10,563		2 340,428		764,059		134,950	3250,000
Regionalfonden	0	0	289,228	270,083	139,192	98,944	137,067	72,293	29,673	595,160
SUMMA	0	0	299,791	270,083	2 479,620	98,944	901,126	72,293	164,623	

² En sammanställning över använda medel för perioden 2008-2014 finns i PTS sammanställning av stödmedel från 2015 (Dnr 15-1774).

³ Övrig offentlig finansiering

1.2.1 Landsbygdsprogrammet

Den nya programperioden inom landsbygdsprogrammet 2014-2020 godkändes av EU-kommissionen i maj 2015 och den svenska förordningen⁴ beslutades i juli 2015. Det har varit möjligt att ansöka om medel inom den nya programperioden sedan den 3 september 2014, men dessa ansökningar har inte kunnat beslutas förrän i mitten av december 2015. Den 2 februari 2018 godkände EU-kommissionen den programändring som tillför ytterligare en miljard kronor i bredbandsstöd inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Utfall

Totalt budgeterat stöd under programperioden 2014-2020: 3,25 miljarder kr (exklusive 1 miljard kr som tillförts 2018)

Investerade medel i bredband 2014-2017: ca 3,12 miljarder kr

Återstående medel för bredband under programperioden: ca 135 miljoner kr

Av de 3,25 miljarder som tillförts programmet t.o.m. 31 december 2017 har ca 3,12 miljarder beviljats för i investeringar i bredband under perioden 2014-2017. Av dessa medel hade ca 674,7 miljoner kronor betalats t.o.m. den sista december 2017.

Medlen inom landsbygdsprogrammet kan användas till att bygga s.k. NGA-nät⁵ inom områden där marknaden inte avser att investera inom tre år. Under programperioden 2014-2020 har 460 projekt hittills beviljats stöd. Den 31 december 2017 fanns 12 slutförda projekt, vilka hade givit 712 hushåll och 353 företag tillgång till bredband. En grov uppskattning ger vidare att ca 94 000 hushåll kan komma att få bredband via de hittills beviljade stödmedlen. Denna uppskattning baseras på hur många hushåll de sökande själva förväntar sig att ansluta. Siffran kan komma att ändras när projekten är slutförda och slutrapporterade till Jordbruksverket.

---

⁴ Förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder

⁵ NGA står för "Nästa generations access", och innefattar när det gäller stödmedel fiberbaserade accessnät (FFTH/B), avancerade uppgraderade kabel-tv nät (DOCSIS 3.0), VDSL inom 500 meter från en telestation samt fast radio.

1.2.2 Regionalfonden

Medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) kan endast användas av de mellersta och nordligaste länen i Sverige. Medel utbetalas till ortssammanbindande nät, till skillnad från medel inom landsbygdsprogrammet som går till accessnät, dvs. den del av nätet som ansluter användare. Regionalfonden administreras av Tillväxtverket.

Utfall

Totalt budgeterat stöd som kan användas till att finansiera bredband under programperioden 2014-2020: 595,2 miljoner kr

Investerade medel i bredband 2014-2017: ca 1 miljard kr (inkl. 441,3 miljoner kr i offentlig medfinansiering)

Återstående medel för bredband under programperioden: 29,7 miljoner kr

Under programperioden 2014-2020 har 565,5 miljoner kronor hittills investerats, vilket innebär att 29,7 miljoner kronor återstår. Utöver medel från regionalfonden har 441,3 miljoner i offentlig medfinansiering (t.ex. kommunala medel) beviljats för bredbandsutbyggnad.

Medlen inom regionalfonden fördelades på 29 projekt. Av stödmedelsmottagarna var 38 procent länsstyrelser, 23 procent kommuner, 22 procent aktiebolag och 17 procent regioner. Resterande stödmedelsmottagare var ekonomiska föreningar.

1.3 Prognos avseende efterfrågan på stödmedel för bredbandsutbyggnad 2018-2019

1.3.1 Genomförande

I december 2017 skickade PTS ut en webbenkät till samtliga länsstyrelser. I enkäten ombads de svarande uppskatta efterfrågan på stödmedel inom landsbygdsprogrammet för åren 2018 och 2019. Uppskattningen ska baseras på känd efterfrågan. Med detta avses dels inkomna ansökningar som på grund av avsaknad av medel inte har kunnat beviljas stöd, dels efterfrågan som länsstyrelserna känner till även om ansökningar ännu inte hunnit komma in. De svarande ombads att från uppskattningen utelämna den miljard kronor i medel som då hade aviserats men ännu inte tillförts. Samtliga länsstyrelser besvarade enkäten.

Endast efterfrågan på stödmedel till områden där det saknas kommersiellt intresse för utbyggnad inom de närmaste tre åren har beaktats. Vidare avser behovet endast stödmedel *utöver* de medel som länsstyrelserna har tilldelats av Jordbruksverket.

De flesta län har baserat det framtida behovet på inkomna ansökningar som inte har kunnat beviljats medel, men ett par län har även baserat behovet på kostnader för att ansluta ett visst antal återstående hushåll i länet. Detta gör att den samlade prognosen av efterfrågan blir mer svårtolkad. En del län uppgav vidare att de hade svårt att bedöma ett känt behov för 2019 vilket resulterat i att några län inte kunnat ange ett belopp för 2019 medan andra prognostiserar samma belopp som för 2018.

Några län har påpekat att sökande avvaktar med ansökningar till dess att det finns nya medel tillgängliga och att detta kan ge en missvisande bild av det faktiska stödbehovet.

1.3.2 Prognos avseende medel inom landsbygdsprogrammet

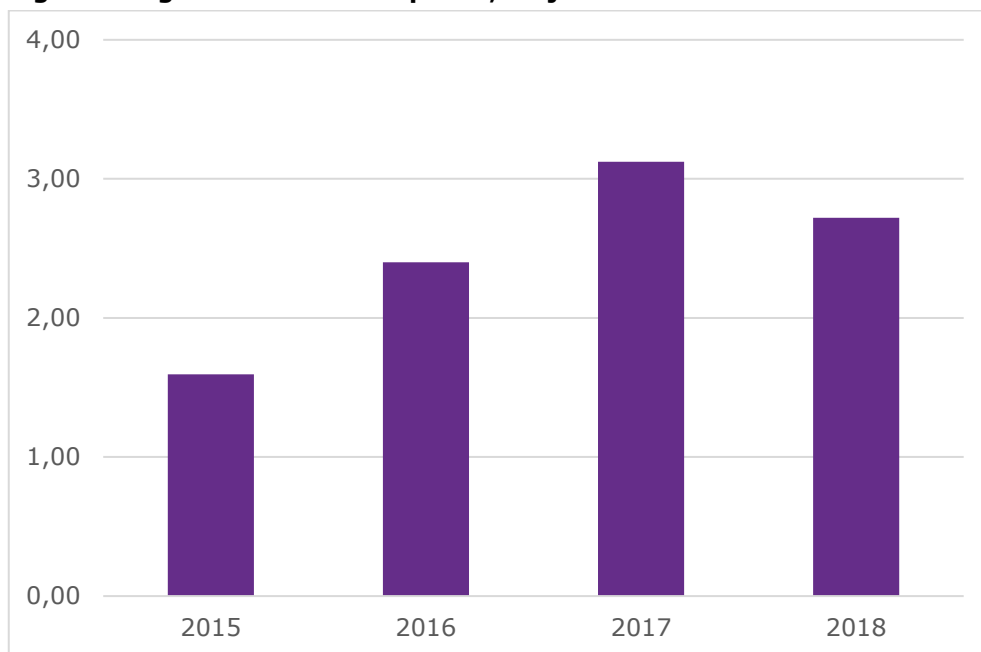
För 2018 anger länsstyrelserna att det finns en känd efterfrågan på sammanlagt ca 2,8 miljarder kronor. För 2019 prognostiseras efterfrågan till ca 3,1 miljarder kronor. Totalt blir behovet av medel för perioden 2018-2019 då ca 5,9 miljarder kronor, vilket är på samma nivå som prognosen för perioden 2017-2018 i förra årets promemoria⁶.

Figur 1 nedan visar genomsnittligt prognostiserat behov per år från de senaste årens enkätundersökningar.

---

⁶ Sammanställning av stödmedel till bredbandsutbyggnad samt prognostisering avseende efterfrågan, dnr 17-626.

Figur 1 Prognostiserat behov per år, miljarder kronor

1.3.3 Prognos avseende medel inom regionalfonden

PTS har även tagit del av Tillväxtverkets prognos för det framtida behovet inom regionalfonden. Prognosen baseras på kvalificerade uppskattningar gjorda av de berörda länen utifrån nu kända faktorer. Prognosen visar att det totala behovet av medel för ortsammanbindande nät inom regionalfonden uppgår till ca 1,4 miljarder kronor under perioden 2018-2019. Tabell 2 nedan visar prognostiserat behov fördelat per Nuts 2-region.

Tabell 2 Behov inom regionalfonden per Nuts 2-region 2018-2019

Nuts 2 -region	Län	Uppskattat behov
Övre Norrland	Norrbotten	550 miljoner kr
Övre Norrland	Västerbotten	100 miljoner kr
Mellersta Norrland	Jämtland	390 miljoner kr
Mellersta Norrland	Västernorrland	178 miljoner kr
Norra Mellansverige	Dalarna	72 miljoner kr
Norra Mellansverige	Gävleborg	100 miljoner kr
Norra Mellansverige	Värmland	47 miljoner kr

1.3.4 Vägnätets beskaffenhet ökar prognosernas osäkerhet

Osäkerheten i prognoserna för stödbehovet inom landsbygdsprogrammet och regionalfonden ökar p.g.a. de allvarliga hinder för bredbandsutbyggnaden som PTS har identifierat inom ramen för myndighetens uppdrag att främja bredbandsutbyggnaden i Sverige. Ett avgörande hinder är att en stor del av

vägarna på landsbygden förefaller vara av sådan beskaffenhet att det inte går att anlägga fiber längs dem enligt Trafikverkets nuvarande principer. Detta skapar en stor osäkerhet för marknadsaktörer och riskerar medföra att fiberutbyggnaden inte når ut till de hushåll och företag som är beroende av att fiber dras längs med de aktuella vägsträckorna. PTS har under 2017 inrättat ett kvalitetsråd med Trafikverket och telekombranschen för att diskutera hur alla aktörer kan bidra till att göra grävningen längs vägnätet så smidig och effektiv som möjligt.

PTS ska överlämna en rapport om hinder och lösningsförslag till regeringen senast den 30 juni 2018.